

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Elatusapu

Elatusapu

Kreikka

1 Mitä käsitteillä "elatusapu" ja "elatusvelvollisuus" tarkoitetaan käytännössä? Kuka on velvollinen maksamaan elatusapua kenelle?

Termillä "elatus" tarkoitetaan toimeentulon välittömiä edellytyksiä, pääasiassa ruokaa. Itse asiassa kyseinen termi kuitenkin kattaa kaikki henkilön elämään liittyvät tarpeet, liittyvät ne henkilön tarvitsemaan hoitoon, koulutukseen tai hänen kulttuuri- ja harrastustoimintaansa.

Elatusvelvollisuus tarkoittaa maksuvelvollisuutta (periaatteessa käteisellä rahalla), joka kattaa elatukseen oikeutetun tarpeet.

Elatusvelvollisia ovat sukulaisuussuhteen mukaisessa järjestyksessä seuraavat:

- a) puoliso, vaikka hän olisi eronnut (jos erossa on määrätty elatusvelvollisuus);
- b) rintaperilliset ylenevää polvea olevia sukulaisiaan kohtaan lakimääräisen perimyksen mukaisessa järjestyksessä;
- b) vanhemmat naimattomia lapsiaan (omia tai adoptoituja) kohtaan tai, jos vanhempia ei ole tai he ovat kykenemättömiä maksamaan elatusta, isovanhemmat naimattomia alenevaa polvea olevia sukulaisiaan kohtaan, periaatteessa elatusapuun oikeutettujen ollessa alaikäisiä;
- b) sisarukset toisiaan kohtaan ja

elatusvelvollisuuden erityistapaukset:

- c) elatusten maksaminen asumuseron aikana ja avioeron tai avioliiton mitätöimisen jälkeen ja
- d) elatus, jota maksetaan naimattomalle äidille avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta ennen tämän tunnustamista.

2 Mihin ikävuoteen asti lapsi voi saada elatusapua? Sovelletaanko alaikäisten ja aikuisten elatusapuun eri sääntöjä?

Lapsi on periaatteessa oikeutettu elatukseen vanhemmiltaan tai isovanhemmiltaan siihen asti kun hänestä tulee aikuinen eli hän täyttää 18 vuotta.

Lapsella on oikeus elatukseen aikuisenakin, jos hän opiskelee tai saa korkea-asteen koulutusta tai ammatillista koulutusta ja jos hän ei opintojensa vuoksi voi käydä työssä eikä hänellä ole omaisuutta, jota hän voisi käyttää elatukseensa.

Henkilö on oikeutettu elatukseen vain, jos hänellä ei ole omaisuutta elatuksensa järjestämiseen tai jos hän ei kykene tekemään työtä, joka soveltuisi hänen ikäänsä, terveydentilaansa ja yleisiin elinoloihinsa. Huomiota kiinnitetään muun ohella hänen koulutustarpeisiinsa. Vaikka alaikäisellä olisi omaisuutta, hän on oikeutettu saamaan elatusta vanhemmiltaan, jos hänen omaisuutensa tai hänen työtulonsa eivät riitä hänen elatukseensa. Henkilöllä ei kuitenkaan ole elatusvelvollisuutta, jos elatusten tarjoaminen yhdessä hänen muiden velvollisuuksiensa täyttämisen kanssa vaarantaisi henkilön oman elatuksen. Tämä sääntö ei kuitenkaan sovellu elatusvelvollisuuteen, joka vanhemmalla on alaikäistä lastaan kohtaan, paitsi jos lapsella on oikeus saada elatusta joltain muulta henkilöltä tai hän voi järjestää elatuksen omaisuudellaan.

Entisten puolisojen välinen elatus:

Entisellä puolisoilla, joka ei pysty turvaamaan elatustaan omilla tuloillaan tai omaisuudellaan, on oikeus vaatia elatusapua toiselta puolisoilta seuraavissa tilanteissa:

- 1) Elatusapua vaativan puolison ikä tai terveystilanne avioeron myöntämisen jälkeen ei salli, että hän alkaisi tehdä sellaista soveltuvaa työtä, jolla hän kykenisi turvaamaan toimeentulonsa, tai että hän jatkaisi sellaisen työn tekemistä.
 - 2) Elatusapua vaativalla puolisoilla on huollettavanaan alaikäinen lapsi, eikä hän tästä syystä kykene tekemään soveltuvaa työtä.
 - 3) Elatusapua vaativa puoliso ei löydä pysyvää, asianmukaista työtä tai hän tarvitsee ammatillista koulutusta. Kummassakin tapauksessa elatusapua maksetaan enintään kolmen vuoden ajan avioeron myöntämisestä.
 - 4) Elatusavun määrääminen avioeron myöntämisen yhteydessä on muutoin kohtuullista.
- Elatusapu voidaan kuitenkin evätä tai sitä voidaan rajoittaa, jos siihen on tärkeä syy, erityisesti jos avioliitto on kestänyt vain vähän aikaa tai jos elatusapuun oikeutettu on syyllinen avioeroon tai jos hän on tahallaan aiheuttanut varattomuutensa.

Kumpikin eronnut puoliso on velvollinen antamaan toiselle puolisolalle tarkat tiedot omaisuudestaan ja tuloistaan, jos niillä on merkitystä elatusavun määrittämisessä. Työnantaja, viranomaiset ja veroviranomaiset ovat velvollisia antamaan kaikki tarvittavat tiedot puolison omaisuudesta ja ennen kaikkea hänen tuloistaan, jos toinen puoliso tätä vaatii. Tämä vaatimus on esitettävä toimivaltaisen virallisen syyttäjän välityksellä.

3 Pitääkö minun kääntyä toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen puoleen saadakseni elatusapua? Mitkä ovat hakemusmenettelyn tärkeimmät vaiheet?

Hakijan on tavallisesti käännettävä tuomioistuimen puoleen saadakseen elatusapua elatusvelvolliselta.

Kun sovelletaan New Yorkin yleissopimusta elatusavun perimisestä ulkomailla (asetus 4421/64), sopijavaltion elin, jonka tehtävänä on välittää tuossa sopijavaltiossa elävän elatusapuun oikeutetun elatusapuhakemus, pyytää sen sopijavaltion vastaanottavaa elintä, jossa elatusvelvollinen asuu, toteuttamaan kaikki toimenpiteet, joita hakijalle kuuluvien elatusmaksujen periminen edellyttää. Kreikassa vastaanottava elin on oikeusministeriö. Käytännössä oikeusministeriö määrää asianajajan ryhtymään toimiin, joilla ulkomailla annetussa tuomioistuimen päätöksessä vahvistetut oikeudet tunnustetaan ja pannaan täytäntöön elatusapuun oikeutetun henkilön hyväksi. Elatusapuun oikeutettu voi käyttää kreikkalaisessa tuomioistuimessa kaikkia soveltuvia oikeussuojakeinoja.

4 Voiko elatusapua hakea sukulaisen (jos voi, miten kaukaisen?) tai alaikäisen lapsen puolesta?

Sellaisen alaikäisen henkilön puolesta, joka ei voi siviiliprosessilain 63 §:n mukaan itse esittää tuomioistuimessa elatusapuvaatimusta elatusvelvollista vastaan, kyseisen vaatimuksen esittää henkilö, jolla on vanhempainvastuu (eli vanhempi tai muu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, esimerkiksi elatuksesta vastaava laitos).

5 Jos haluan panna asian vireille tuomioistuimessa, mistä saan tietää mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Toimivaltainen tuomioistuin asiassa, jossa hakija esittää elatusapuvaatimuksen elatusvelvollista vastaan, on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, joka käsittelee asian yhden tuomarin kokoonpanossa (siviiliprosessilain 17 §:n 2 momentti ja 681B §).

Alueellinen toimivalta kuuluu seuraaville tuomioistuimille: tuomioistuin, jonka alueella elatusapuun oikeutetulla on kotipaikka tai asuinpaikka (siviiliprosessilain 39A §); jos elatusasia on yhdistetty avio-oikeudelliseen riitaan tai lasten ja vanhempien väliseen riitaan, tuomioistuin, jonka alueella vastaajana olevalla elatusvelvollisella on kotipaikka tai asuinpaikka; tai tuomioistuin, jonka alueella puolisoilla oli viimeinen yhteinen asuinpaikka.

Jos asialla on kiire tai välitön vaara uhkaa, elatusapuun oikeutettu voi pyytää väliaikaista elatusapumääräystä alueellisesti toimivaltaiselta, yhden tuomarin kokoonpanossa kokoontuvalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta. Väliaikaismääräys on voimassa, kunnes elatusapuasiassa on annettu lopullinen päätös tavanomaisessa oikeudenkäyntimenettelyssä.

6 Pitääkö minun mennä jonkun välikäden (asianajajan, keskus- tai paikallisviranomaisen) kautta voidakseni panna asian vireille tuomioistuimessa? Ellei, mitä menettelyä on noudatettava?

Elatuskanteen nostamista varten on palkattava asianajaja ja annettava tälle valtuutus asian hoitamiseen tuomioistuimessa.

7 Onko oikeuskäsittely maksullinen? Jos on, paljonko se maksaa? Jos varani eivät riitä, voinko saada oikeusapua käsittelyn kustannusten kattamiseksi?

Elatusasian yhteydessä vastaajan on maksettava ennakkomaksu, jolla katetaan kantajan tuomioistuinkulut, ei kuitenkaan enempää kuin 300 euroa (siviiliprosessilain 173 §:n 4 momentti). Tällaisessa oikeudenkäyntimenettelyssä vastaajan on ennen tuomioistuimen suullista käsittelyä esitettävä tuomioistuimen virkailijalle tositate ennakkomaksusta. Jos vastaaja laiminlyö tämän, hänen katsotaan olevan poissa käsittelystä. Tämä tarkoittaa sitä, että häntä vastaan voidaan antaa yksipuolinen tuomio (siviiliprosessilain 175 §).

Kantaja voi pyytää oikeusapua lain 3226/2004 nojalla, jos hänen tulonsa ovat hyvin alhaiset. Hänen on tätä varten tehtävä hakemus yhden tuomarin kokoonpanossa kokoontuvalle ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle ja esitettävä tällöin tarvittava näyttö erillisen määräyksen antamista varten.

8 Minkä tyyppistä elatusapua tuomioistuin voi myöntää? Miten sen määrä lasketaan? Voidaanko tuomioistuimen päätöstä tarkistaa elinkustannusten tai perhetilanteen muuttuessa? Jos voidaan, miten (esim. automaattinen indeksointi)?

Tuomioistuin määrää elatusvelvollisuuden kahdeksi vuodeksi. Tällöin huomiota kiinnitetään elatusapuun oikeutetun tarvitsemiin asianmukaisiin elinolosuhteisiin sekä hänen tarvitsemaansa koulutukseen. Huomioon otetaan myös elatusvelvollisen maksukyky. Kahden vuoden kuluttua sekä elatusapuun oikeutettu että elatusvelvollinen voivat hakea tuomioistuimelta elatusapupäätöksen tarkistamista, jos olosuhteissa, joihin tuomioistuin perusti aiemman päätöksensä, on tapahtunut muutos.

9 Miten ja kenelle elatusapu maksetaan?

Periaatteessa elatus maksetaan elatusapuun oikeutetulle kuukausittain etukäteen.

Elatusapua ei ole sallittua maksaa kertakorvauksena, paitsi avioeron yhteydessä (siviililain 1443 §:n b kohta).

Jos elatusapuun oikeutettu on alaikäinen tai holhouksenalainen, elatusapu maksetaan luonnollisestikin vanhemmalle tai muulle edustajalle tai oikeuden määräämälle holhoojalle, joka toimii elatusapuun oikeutetun puolesta.

10 Jos elatusvelvollinen ei maksa vapaaehtoisesti, mitä pakkotoimia voidaan käyttää?

Jos elatusvelvollinen jättää elatuksen maksamatta, elatusapuun oikeutettu voi vaatia, että elatusvelvolliselle kuuluvaa omaisuutta ulosmitataan saatavan maksamiseksi.

11 Lyhyt kuvaus täytäntöönpanoa koskevista rajoituksista, erityisesti velallisen suojaa koskevista säännöistä sekä määräajoista tai vanhentumisajoista

Oikeus elatusapuun päättyy, kun elatusavun myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai kun elatusapuun oikeutettu tai elatusvelvollinen kuolee.

Elatusapuvaatimus vanhentuu viidessä vuodessa siitä, kun vaatimus on esitetty.

Jos laitos on maksanut elatusta elatusapuun oikeutetulle, laitoksen saatava varsinaiselta elatusvelvolliselta vanhentuu viidessä vuodessa (siviililain 250 §:n 17 momentti).

Naimattomalla äidillä on oikeus vaatia lapsen isältä synnytyksestä aiheutuneet kulut ja elatusapua. Oikeus elatukseen kattaa rajoitetun ajan eli kaksi kuukautta ennen syntymää ja neljä kuukautta syntymän jälkeen. Poikkeustapauksissa elatusapua on maksettava vuosi syntymän jälkeen. Oikeus elatukseen edellyttää isyyden vahvistamista oikeuden päätöksellä ja sitä, että äiti on varaton. Naimattoman äidin oikeus elatukseen vanhentuu kolmessa vuodessa lapsen syntymästä, ja vaatimus voidaan esittää myös isän perillisiä vastaan.

Elatusavun perimiseksi voidaan ulosmitata puolet elatusvelvolliselle maksettavasta palkasta. Myös elatusvelvollisen pankkitalletuksia voidaan ulosmitata elatusmaksujen suorituksiksi. Ks. siviiliprosessilain 985 §:n 2 kohdan d alakohta ja 3 kohta.

12 Onko olemassa viranomainen tai järjestö, joka voi auttaa minua elatusavun perimisessä?

Ei, mutta ulkomailla asuvilla elatusapuun oikeutetuilla on mahdollisuus kääntyä oikeusministeriön puoleen oikeuksiensa toteuttamiseksi (ks. vastaus kysymykseen 3 edellä).

13 Voiko viranomainen tai järjestö maksaa elatusavun ennakoon kokonaan tai osittain elatusvelvollisen sijasta?

Kreikassa ei ole tätä mahdollisuutta.

Jos laitos tai julkinen tai yksityinen oikeushenkilö kuitenkin vastaa alaikäisen huollosta, sillä on yleinen elatusvelvollisuus tätä kohtaan. Sen vuoksi tällaisella laitoksella tai oikeushenkilöllä on lakimääräinen sijaantulo-oikeus (siviililain 1490 §) oikeuksiin, jotka kuuluvat elatusapuun oikeutetulle. Missään tilanteessa elatusapuun oikeutettu ei kuitenkaan voi vaatia elatusvelvolliselta ennakkomaksua elatusavusta, vaikka elatusvelvollisuus olisikin tuomioistuimen vahvistama.

14 Mitä tapahtuu, jos elatusvelvollinen asuu ulkomailla:

14.1 Voiko elatusapuun oikeutettu saada apua viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 51 ja 56 artiklan mukaan elatusapuun oikeutetun henkilön jäsenvaltion keskusviranomaisen on:

a) tehtävä yhteistyötä elatusvelvollisen henkilön jäsenvaltion keskusviranomaisen kanssa elatusapua koskevien hakemusten toimittamisessa edelleen ja niiden vastaanottamisessa;

b) pantava vireille näitä hakemuksia koskevia oikeudenkäyntejä tai helpotettava niiden vireillepanoa.

Hoitaessaan näihin hakemuksiin liittyviä tehtäviä keskusviranomaisten on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimiin, joilla ne

a) tarjoavat oikeusapua tai helpottavat oikeusavun saamista, kun olosuhteet tätä edellyttävät;

b) helpottavat elatusvelvollisen tai elatusapuun oikeutetun olinpaikan selvittämistä erityisesti soveltamalla asetuksen (EY) N:o 4/2009 61, 62 ja 63 artiklaa;

c) helpottavat elatusvelvollisen tai elatusapuun oikeutetun tuloja ja tarvittaessa varallisuusasemaa koskevien tietojen hankkimista, mukaan lukien heidän omaisuutensa yksilöimistä, erityisesti asetuksen (EY) N:o 4/2009 61, 62 ja 63 artiklan nojalla;

d) rohkaisevat osapuolia löytämään sovintoratkaisun siten, että elatus maksetaan vapaaehtoisesti. Tällöin käytetään välitys- tai sovittelumenettelyä tai muita senkaltaisia menettelyjä;

e) helpottavat elatusvelvollisuutta koskevien päätösten, mukaan lukien viivästyskoron maksuvelvollisuuden täytäntöönpanoa;

f) helpottavat elatusmaksujen keräämistä ja nopeaa siirtoa edelleen;

g) helpottavat asiakirja- tai muun todistusaineiston hankkimista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 1206/2001 soveltamista;

h) avustavat isyyden vahvistamisessa, kun se on tarpeen elatusavun perimiseksi;

i) panevat vireille sellaisia tuomioistuinmenettelyjä tai edistävät sellaisten tuomioistuinmenettelyjen vireille panemista, joilla pyritään hankkimaan tarvittavia väliaikaisia, aluesidonnaisia tuomioistuimen määräyksiä ja joiden tarkoituksena on varmistaa vireillä olevan elatusapuvaatimuksen tulos;

j) helpottavat asiakirjojen toimittamista tai tiedoksiantoa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 1393/2007 soveltamista.

14.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä?

Keskusviranomainen on oikeusministeriössä, ja sen yhteystiedot ovat seuraavat; osoite 96 Mesogeion Ave., Ateena, Kreikka, PC 11527; puhelin +30. 210.7767322; sähköposti civilunit@justice.gov.gr.

15 Mitä tapahtuu, jos elatusapuun oikeutettu asuu ulkomailla:

15.1 Voiko elatusapuun oikeutettu hakea apua suoraan viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

15.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä ja minkälaista apua voin saada?

16 Sitooko vuoden 2007 Haagin pöytäkirja tätä jäsenvaltiota?

17 Jos vuoden 2007 Haagin pöytäkirja ei sido tätä jäsenvaltiota, mitä lakia elatusvaateisiin sovelletaan yksityisoikeutta koskevien sääntöjen mukaan? Mitkä ovat tähän lakiin sisältyvät kansainvälistä yksityisoikeutta koskevat säännöt?

Haagin pöytäkirja elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista sitoo Kreikkaa. Pöytäkirjan mukaan elatusvelvoitteisiin sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jossa elatusapuun oikeutetulla on vakinainen asuinpaikka. Siten jos elatusapuun oikeutettu asuu Kreikassa, sovelletaan Kreikan lakia.

18 Mitkä ovat elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen V luvussa tarkoitettua oikeuden saatavuutta rajat ylittävissä asioissa koskevat säännöt?

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 V luvussa säädetään mahdollisuudesta oikeusapuun, joka sisältää seuraavaa:

oikeudellinen neuvonta ratkaisuun pääsemiseksi ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa;

oikeudellinen apu asian saattamiseksi tuomioistuimen tai muun viranomaisen käsiteltäväksi sekä edustaminen oikeudenkäynnissä;

asianosaisen vapauttaminen menettelyn kuluista sekä sellaisille henkilöille maksettavista palkkioista, jotka on määrätty suorittamaan toimia oikeudenkäynnin aikana, tai tuen myöntäminen näiden kulujen maksamiseen;

jäsenvaltioissa, joissa hävinnyt osapuoli tuomitaan suorittamaan vastapuolen kulut, oikeusavun saajan hävitessä asian oikeusavusta maksetaan

vastapuolelle aiheutuneet kulut sillä edellytyksellä että oikeusapu olisi korvannut vastapuolen kulut, jos oikeusavun saajan asuinpaikka olisi ollut asiaa

käsittävän tuomioistuimen sijaintijäsenvaltiossa;

tulkkaukset;

tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen vaatimien ja oikeusavun saajan esittämien sellaisten asiakirjojen kääntäminen, jotka ovat tarpeen asian ratkaisemiseksi;

oikeusavun saajan vastattavaksi tulevat matkakulut, kun asianomaisen jäsenvaltion laki tai asiaa käsittelevä tuomioistuin edellyttää oikeusavun saajan vaatimukseen liittyvien henkilöiden henkilökohtaista läsnäoloa ja kun tuomioistuin päättää, että kyseisiä henkilöitä ei voida mitenkään muutoin kuulla sitä tyydyttävällä tavalla.

19 Minkälaisia toimenpiteitä jäsenvaltio on toteuttanut huolehtiakseen elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen 51 artiklassa kuvattujen tehtävien hoitamisesta?

Keskusviranomainen on muun ohessa säännöllisesti yhteydessä toimivaltaisiin viranomaisiin, jotta

a) helpotetaan elatusvelvollisen ja elatusapuun oikeutetun olinpaikan selvittämistä;

b) hankitaan elatusvelvollisen tai elatusapuun oikeutetun tuloja ja tarvittaessa varallisuusasemaa koskevia tietoja, mukaan lukien heidän omaisuutensa sijantia koskevia tietoja; ja

c) edistetään elatuksen vapaaehtoista maksamista.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 16/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.